

АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ МОБІЛЬНОСТІ У МІСТАХ

Заторові ситуації на вулицях міст викликають забруднення повітряного басейну та створюють значні проблеми, особливо у великих містах. Міський транспорт у всьому світі стикається із проблемами, зокрема це забруднення повітря та неефективне використання ресурсів, які досить часто гальмують економічний розвиток міської інфраструктури.

Планування інтелектуальних систем управління транспортом для мобільності мешканців є одним із ключових завдань для розвитку великих міст. Іноземці дослідження вказують, що безумовно історична структура міста впливає на розвиток мобільності, але може набагато легше перейти від автомобіле-орієнтованої стадії до стадій розвитку сталої мобільності [1]. Відповідно до досліджень, частка користування автомобілем у містах піднімається в період автомобіле-орієнтованого розвитку та стабілізується в період розвитку сталої мобільності. За даними досліджень, можна виокремити три основні стадії розвитку сталої мобільності в містах [2]:

- місто, орієнтоване на автомобілі, так звана С-стадія;
- міста сталої мобільності, або М-стадія (від англ. mobility);
- міста / локації з орієнтацією на окремі території або простори.

Оскільки в Україні спостерігається ріст автопарку транспортних засобів на двигунах внутрішнього згорання, це призводить до погіршення якості повітря у містах. Для зменшення викидів від автомобільного транспорту у великих містах необхідно розвивати основні концепції сталої мобільності у містах, які мають полягати у:

- збільшенні частки міських поїздок громадським транспортом, зокрема розвиток електричного громадського транспорту (трамвай, тролейбуси);
- зменшенні частки пасажирських поїздок приватними транспортними засобами;
- збільшенні пасажирських поїздок велосипедами, самокатами та іншими засобами мікромобільності ;
- популяризації і можливість пересування пішки;
- збільшенні частки пасажирських перевезень залізницею.

Загалом будь-яка стратегія міської мобільності вказує, що цифровізація транспортних послуг повинна сприяти зниженню викидів від автомобільного транспорту, розвитку швидких мультимодальних систем вантажних та пасажирських перевезень[3].

Імплементація сталої мобільності значних міст може здійснюватися у широкому діапазоні рішень від муніципалітету і громади міста до окремого мешканця міста. Тому, для пасажирських перевезень впровадження єдиного електронного квитка на міський громадський транспорт, синхронізація приміських сполучень з міськими (щоб зекономити час на пересадках) мають сприяти популяризації громадського транспорту.

Розвиток міської мобільності у містах має здійснюватись на основі плану сталої міської мобільності, де має бути досягнутий компроміс між зручністю пересування та комфортним міським середовищем. Для цього потрібно забезпечити баланс інтересів усіх учасників дорожнього руху, що сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості території міста чи окремого району. План міської мобільності має сприяти розвитку тих видів транспорту, які є екологічними, соціально та економічно стійкими.

Отже, розвиток міської мобільності міст в Україні є дуже важливим і повинен базуватись стратегії та плану міської мобільності, які повинні включати систематичну оцінку та моніторинг транспортної системи міста та усіх видів пересувань. Це в майбутньому дасть можливість підвищити ефективність управління і координацію логістичних процесів у межах міста та створити комфортніші умови проживання мешканців.

1. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

2. Cottrill, C.D. MaaS surveillance: Privacy considerations in mobility as a service. *Transp. Res. Part A Policy Pract.* 2020, 131, P. 50–57.
3. Porru, S.; Misso, F.E.; Pani, F.E.; Repetto, C. Smart mobility and public transport: Opportunities and challenges in rural and urban areas. *J. Traffic Transp. Eng.* 2020, 7, P.88–97.
4. Alyavina, E.; Nikitas, A.; Tchouamou Njoya, E. Mobility as a service and sustainable travel behaviour: A thematic analysis study. *Transp. Res. Part F Traffic Psychol. Behav.* 2020, 73, P. 362–381.